

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Suomen Rehtorit ry lausunto koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta

Viite: Lausuntopyyntö koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta VN/15678/2026

Suomen Rehtorit ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta.

1. Vaikutukset koulutusjärjestelmälle

Suomen Rehtorit ry toteutti jäsenkyselyn opetus- ja kulttuuriministeriön muistiossa esitetystä mallista. Kyselyyn vastasi 267 rehtoria eri puolilta Suomea. Jäsenkyselyn tulokset osoittavat selvästi, ettei rehtorikunta pidä esitettyä mallia koulutuksen, oppimisen, hyvinvoinnin eikä koulutusjärjestelmän toimivuuden näkökulmasta perusteltuna.

Lukuvuoden jakautuminen syys- ja kevätlukukauteen on selkeä ja toimii hyvin opetuksen järjestämisen, arvioinnin sekä koulutusjärjestelmän kokonaisuuden näkökulmasta. Kunnilla on mahdollisuus rytmittää olemassa olevan lainsäädännön puitteissa loma-aikoja. Jäsenkyselyssä rehtorit nostivat esiin huolen siitä, että jo nykyisellään kevätlukukausi on syyslukukautta pidempi. Syyslukukauden lyhentäminen siirtäisi opetuksen tavoitteita entistä enemmän keväälle.

Muutos vaikuttaisi koko koulutusjärjestelmän rakenteisiin. Perusopetuksen päättöarvioinnin siirtyminen johtaisi yhteishaun, opiskelijavalintojen, opiskelupaikan vastaanoton ja varasijamenettelyn siirtymiseen myöhemmäksi kesään. Vaikutukset ulottuisivat myös lukioihin, ammatilliseen koulutukseen ja korkeakouluihin. Jäsenkyselyssä 79,8 prosenttia vastaajista arvioi nivelvaiheiden vaikeutuvan.

Suomen Rehtorit ry katsoo, ettei muutokselle esitettyjen hyötyjen tueksi ole riittävää pedagogista tai tutkimuksellista näyttöä. Lisäksi jäsenkyselyssä 64,5 prosenttia vastaajista arvioi oppilaiden hyvinvoinnin heikkenevän ja 66,2 prosenttia työrauhan heikkenevän.

2. Vaikutukset koulutuksen järjestäjiin ja henkilöstöön

Koulutuksen järjestäjien näkökulmasta vaikutukset olisivat merkittäviä. Muutos edellyttäisi kuntien ja koulutuksen järjestäjien toiminnan uudelleenorganisointia muun muassa koulukuljetusten, ruokahuollon, kiinteistöpalveluiden, opiskeluhuollon ja henkilöstöressurssien osalta.

Suomen Rehtorit ry pitää erityisen huolestuttavana sitä, että muistiossa on arvioitu hyvin suppeasti vaikutuksia rehtoreiden työaikaan, vuosilomiin ja työhyvinvointiin. Jäsenkyselyn perusteella 63,6 prosenttia vastaajista arvioi rehtoreiden jaksamisen heikkenevän ja 69 prosenttia koulun hallinnollisten tehtävien sekä suunnittelun vaikeutuvan.

Avoimissa vastauksissa korostui huoli siitä, että yhteishaun jälkeiset prosessit, henkilöstörekrytoinnit ja seuraavan lukuvuoden suunnittelu siirtyisivät nykyistä myöhemmäksi

kesään, mikä vaikuttaisi kielteisesti rehtorin jaksamiseen. Samalla rehtoreiden mahdollisuus pitää riittävän pitkä palauttava kesäloma heikkenisi.

Suomen Rehtorit ry korostaa, että koulun toiminnan laatu, henkilöstön johtaminen ja opetuksen järjestäminen ovat riippuvaisia myös siitä, että rehtoreilla on tosiasiallinen mahdollisuus palautua lukuvuoden jälkeen.

3. Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Koulujen kesälomien siirron perusteluina on esitetty matkailualan tarpeita, työvoiman saatavuutta sekä perheiden yhteisen loma-ajan lisäämistä. Suomen Rehtorit ry katsoo, että näiden hyötyjen toteutuminen jää muistiossa osittain osoittamatta. Lasten lomien siirtyminen ei lisää huoltajien vuosilomapäivien määrää, vaan lastenhoidon järjestämisen tarve siirtyy ajallisesti.

Jäsenkyselyssä korostuivat myös Suomen erityiset olosuhteet. Kesäkuussa päivänvalo, luonto ja mahdollisuus palautumiseen ovat poikkeuksellisen merkittäviä lasten, nuorten ja henkilöstön hyvinvoinnille.

Lisäksi useissa vastauksissa nostettiin esiin koulujen rakennusten soveltuvuus pidemmälle kesään jatkuvaan opetukseen. Korkeat sisälämpötilat ja puutteellinen jäähdytys voivat heikentää sekä oppimista että työhyvinvointia.

4. Kanta esitettyyn malliin

Suomen Rehtorit ry ei kannata esitetyn loma-aikamallin toteuttamista.

Kyselyyn vastanneista rehtoreista 67,8 prosenttia vastustaa mallia kokonaisuutena ja 61,9 prosenttia vastustaa kesäloman siirtämistä myös yleisellä tasolla silloin, kun kesäloman kokonaispituus säilyisi ennallaan.

Suomen Rehtorit ry katsoo, että mallin mahdolliset hyödyt jäävät epäselviksi ja osin osoittamatta. Sen sijaan jäsenkyselyssä korostuvat riskit oppilaiden hyvinvoinnille, työrauhalle, henkilöstön jaksamiselle, koulutusjärjestelmän nivelvaiheille sekä koulun johtamisen edellytyksille.

Koulun työ- ja loma-aikoja koskevien muutosten lähtökohtana tulee olla lasten ja nuorten oppiminen, hyvinvointi sekä koulutusjärjestelmän toimivuus. Näistä näkökulmista tarkasteltuna esitetylle mallille ei ole perusteita.

5. Vaihtoehtoinen malli

Suomen Rehtorit ry ei kannata myöskään vaihtoehtoista mallia, jossa huhtikuun lomajaksoa ei toteutettaisi.

Esitetyn mallin keskeinen perustelu on kevätlukukauden kuormituksen keventäminen. Ilman tätä palautumisjaksoa yhtäjaksoinen koulutyö lisääntyisi merkittävästi. Helatorstain yhteyteen sijoitettava yksittäinen lisävapaapäivä ei vastaa vaikutuksiltaan viikon mittaista palautumisjaksoa.

6. Muut huomiot

Suomen Rehtorit ry pitää merkittävänä puutteena sitä, ettei esitetyn mallin keskeisiä oletuksia ole tuettu riittäväällä tutkimusnäytöllä eikä kattavalla vaikutusarvioinnilla.

Erityisesti seuraavat oletukset vaativat huolellisempaa arviointia:

- kesäloman siirtämisen arvioidaan parantavan oppilaiden hyvinvointia, vaikka jäsenkyselyn perusteella enemmistö vastaajista arvioi vaikutuksen päinvastaiseksi;
- lasten loma-aikojen siirtämisen arvioidaan lisäävän perheiden yhteistä aikaa, vaikka vaikutuksia ei ole osoitettu;
- vaikutuksia yhteishakuun, opiskelijavalintoihin, korkeakouluihin ja henkilöstön työaikajärjestelyihin arvioidaan huomattavasti suppeammin kuin lausuntopalautteessa on tuotu esiin.

Lausuntokierroksella useat koulutusalan toimijat, kunnat, opiskelijajärjestöt ja lapsiasiatoimijat ovat nostaneet esiin samankaltaisia huolia vaikutusarvioinnin puutteista, nivelvaiheiden toimivuudesta sekä oppilaiden hyvinvointiin kohdistuvista riskeistä.

Suomen Rehtorit ry katsoo, että nykyinen lukuvuoden rytmitys on kokonaisuutena toimiva ja Suomen olosuhteisiin hyvin soveltuva ratkaisu. Muistiossa ei ole esitetty sellaisia tutkimukseen perustuvia hyötyjä, jotka oikeuttaisivat näin laajan rakenteellisen muutoksen toteuttamisen.

Helsingissä 30.6.2026

Päivi Ikola
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry